

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Danou Černovskou v právní věci žalobkyně: I. F., nar. X, bytem X, zast. JUDr. Františkem Laštovkou, advokátem se sídlem AK Pod Zvonařkou 8, 120 00 Praha 2 - Vinohrady, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení** se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 10.11.2010 č.j. X,

t a k t o :

- I. Žaloba s e z a m í t á .
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou včas podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení (dále ČSSZ) ze dne 10.11.2010 č.j. X, kterým byly zamítnuty její námitky a potvrzeno rozhodnutí ČSSZ č.j. X ze dne 4.3.2010, jímž byl žalobkyni přiznán od 10.8.2007 starobní důchod ve výši 2.340,- Kč měsíčně podle § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31.12.2009 s přihlédnutím k článku 4 odst. 1 a 2, článku 5 odst. 1, článku 6 a 7 Dohody mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o sociálním zabezpečení č. 116/1960 Sb. (dále jen Dohoda).

Žalobkyně v žalobě uvedla, že byla v Sovětském svazu a později v Ruské federaci zaměstnána a sociálně pojištěna. Od roku 1994 pobývala v ČR na základě víza, které ji opravňovalo k podnikání na území ČR, což také spolu s manželem realizovala. V té době řádně platila platby na sociální pojištění. Je přesvědčena, že tyto platby jí nebyly při výpočtu

starobního důchodu zohledněny. Pokud by tomu tak bylo, nemohla by hodnota starobního důchodu za léta práce v Rusku a v ČR činit pouze částku 2.340,- Kč.

V roce 2006 žalobkyně odcestovala do Ruska, kde požádala o starobní důchod, který jí byl přiznán, a ona se bezprostředně vrátila do ČR. V roce 2007 požádala žalobkyně o přiznání důchodu v ČR. Důchod byl stanoven pouze z plateb, které žalobkyně realizovala v době podnikání a zaměstnání na území ČR. Doba zaměstnání v zahraničí nebyla zřejmě zohledněna z důvodu, že již byla započítána na starobní důchod stanovený v Ruské federaci. Pokud tomu tak skutečně bylo, měla být žalobkyně na takovou skutečnost upozorněna. Vzhledem k tomu, že po přesídlení do ČR odmítla již stanovený starobní důchod ruskou stranou, měla by jí být doba zaměstnání v Rusku a výdělky tam dosahované plně započteny do stanovení starobního důchodu ČSSZ podle zákona č. 155/1995 Sb. a na základě Dohody. Žalobkyně je přesvědčena, že ČSSZ nepostupovala tak, jak jí ukládá zákon o důchodovém pojištění a Dohoda. Z těchto důvodů navrhla, aby soud napadené rozhodnutí i rozhodnutí vydané v I. stupni zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Zároveň žádala přiznání náhrady nákladů řízení za právní zastoupení advokátem.

ČSSZ se k žalobě vyjádřila a uvedla, že žalobkyně prostřednictvím PSSZ Praha 5 uplatnila dne 21.5.2007 žádost o starobní důchod. V žádosti uvedla rozpis dob pojištění získaných v Rusku a na území ČR. O této žádosti ČSSZ rozhodla dne 5.8.2008 a přiznala žalobkyni důchod od 10.8.2007 podle § 29 písm. a) zákona o důchodovém pojištění a podle Dohody. Součástí rozhodnutí byl i osobní list důchodového pojištění. Tato doba je tvořena jednak dobou dle potvrzení ruského nositele pojištění od 7.7.1971 do 23.1.2000 a prokázanou dobou získanou žalobkyní na území ČR od 24.1.2000 do 9.8.2007. Doba pojištění v souhrnném počtu činí 10.893 dnů, t.j. 29 roků a 308 dní pojištění. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, o níž rozhodl Městský soud v Praze pod č.j. 1 Cad 118/2008-21 rozsudkem ze dne 15.1.2010 a shledal, že toto rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť ČSSZ v jeho výroku blíže nekonkretizovala ustanovení Dohody, podle nichž postupovala. Proto Městský soud v Praze rozhodnutí ČSSZ z 5.8.2008 zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

Realizací tohoto rozsudku bylo vydání rozhodnutí ze dne 4.3.2010, v němž ČSSZ plně respektovala právní názor soudu vyslovený v citovaném rozsudku a výrok tohoto rozhodnutí doplnila o stěžejní ustanovení Dohody, podle nichž v předmětné věci rozhodovala, s tím, že na původně přiznané výši starobního důchodu ČSSZ ničeho neměnila, neboť je přesvědčena, že při stanovení výše starobního důchodu postupovala správně. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně uplatnila námitky, o nichž ČSSZ rozhodla napadeným rozhodnutím.

ČSSZ odkázala na jednotlivé články Dohody, které citovala. Uvedla, že z této citace vyplývá, že zatímco se dle Dohody doba pojištění získaná na území smluvního státu pro důchodové nároky hodnotí pouze v takovém rozsahu, v jakém ji cizozemský nositel pojištění potvrdí (článek 4 Dohody). Z citace článku 5 Dohody jednoznačně vyplývá, že v otázce stanovení výdělku, z něhož se má důchodová dávka vypočítat, je Dohoda zcela striktní. jednak tím, že ve svém článku 6 a článku 7 odst. 1 říká, že nárok na důchod podle vnitrostátních předpisů země, do níž občan přesídlil, vzniká od 1. dne měsíce následujícího po přesídlení a zastavení důchodu v zemi, z níž přesídlil, a dle článku 7 odst. 2 Dohody se důchodové nároky přesídlivších občanů již nepřezkoumávají, toliko se sleduje podmínka dovršení potřebného věku, jednak tím, že ve svém článku 5 přímo určuje, z jakého výdělku má být důchod vypočítán a jaký faktor tuto zásadní volbu ovlivňuje. Tímto faktorem je pojem „přesídlení“, jímž se velmi obsírně zabýval Nejvyšší správní soud v Brně (NSS) ve svém rozsudku č.j. 6Ads 56/2009-52 ze dne 20.5.2010 s vysloveným právním názorem, podle

něhož se přesídlením ve smyslu Dohody rozumí den vydání souhlasu k trvalému pobytu podle § 66 a násl. zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

V potvrzení Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 1.7.2010 č.j. MV-65406-2/OAM-2010 se uvádí, že žalobkyně má na území ČR trvalý pobyt od 3.2.2005. Znamená to, že tímto dnem přesídlila z Ruské federace na území ČR, což při aplikaci Dohody v konečném důsledku znamená, že ruský nositel pojištění by měl zastavit výplatu starobního důchodu, sdělit toto datum žalované a žalovaná by měla posoudit splnění věkové podmínky na starobní důchod v souladu s českými právními předpisy (§ 7 odst. 2), následně by měla požádat ruského nositele pojištění o vydání potvrzení o době pojištění, kterou žalobkyně získala na jeho území (článek 4 odst. 2) a současně by žalovaná měla jednoznačně určit, zda žalobkyně po přesídlení na území ČR pracovala či nikoli (článek 5 odst. 1 a 2 Dohody).

Protože žalobkyně tvrdí a uvedla to i v žádosti o starobní důchod, že od ruského nositele pojištění starobní důchod nepobírá, pak v předmětné věci odpadl toliko postup daný článkem 7 odst. 1 Dohody, zatímco v ostatních bodech žalovaná postupovala zcela v souladu s Dohodou, což znamená, že zjistila doby pojištění získané žalobkyní na území Ruské federace a tyto zhodnotila pro výši starobního důchodu, kterou určila z vyměřovacích základů získaných žalobkyní na území ČR, neboť mezi účastníky není sporu o tom, že žalobkyně po přesídlení na území ČR pracovala, čímž jsou splněny podmínky pro aplikaci článku 5 odst. 1 Dohody. Z těchto důvodů je irelevantní námitka žalobkyně, kterou se domáhá zhodnocení výdělků dosažených v zaměstnání vykonávaném na území Ruské federace.

Pokud žalobkyně namítá, že se v roce 2007 na pokyn pracovnice PSSZ vzdala nároku na výplatu starobního důchodu v Ruské federaci a namítá, že ji v této souvislosti nikdo neinformoval o tom, zda toto vzdání se důchodu v Rusku je či není v souladu se zákonem, příp. Dohodu, a jaké budou právní důsledky takového kroku, pak nutno uvést, že článek 5 Dohody jednoznačně určuje rozhodující okamžik k aplikaci Dohody. Tímto okamžikem je přesídlení a ten si žalobkyně určila de facto sama, čímž následně určila i další kroky žalované. Z toho důvodu je námitka irelevantní.

Namítá-li žalobkyně, že mělo dojít pouze k přerušení výplaty důchodu v Rusku, nikoli k zastavení, pak ČSSZ odkázala na článek 7 odst. 1 Dohody, který jednoznačně hovoří o zastavení výplaty v případě přesídlení, ale současně ve svém odstavci 3 uvádí, že při návratu důchodce na smluvní stranu, kde původně bydlel, obnoví mu orgán sociálního zabezpečení této smluvní strany od 1. dne následujícího po jeho návratu výplatu důchodu zastavenou podle odst. 1. K tomu ČSSZ uvedla a rovněž s ohledem na tvrzení žalobkyně, že výše důchodu v Rusku výrazně převyšovala částku, která jí byla stanovena jako výše důchodu v ČR, že může využít možnosti dané článkem 7 odst. 3 Dohody a vrátit se zpět na území Ruské federace, kde by jí byl tento vyšší důchod obnoven. Dle ČSSZ je námitka žalobkyně nedůvodná.

Žalobkyně namítala, že jí při výpočtu důchodu nebyly zohledněny platby na sociální pojištění, ČSSZ v této souvislosti odkázala na § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění účinném do 31.12.2007, podle něhož je vyměřovacím základem zaměstnance úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmu fyzických osob podle zákona o daních z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním které zakládá účast na nemocenském nebo důchodovém pojištění. Zúčtovaným příjmem se pro účely věty první rozumí plnění, jehož hodnota je na příslušném účtu zaměstnavatele

účtována jako náklad nebo úbytek prostředků a které bylo v peněžní nebo nepeněžní formě poskytnuto zaměstnanci nebo předáno v jeho prospěch. Podle § 5a věty první zákona č. 589/1992 Sb. ve znění účinném ke dni 31.12.2007 vyměřovacím základem osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti je částka, kterou si určí, ne však méně než 35 % příjmu ze samostatné výdělečné činnosti před rokem 2004, 40 % příjmu za samostatné výdělečné činnosti v roce 2004, 45 % příjmu ze samostatné výdělečné činnosti v roce 2005 a od roku 2006 50 % příjmu ze samostatné výdělečné činnosti, a to po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení. Z uvedeného vyplývá, že platby na sociální pojištění nejsou vyměřovacím základem ani zaměstnance ani OSVČ. ČSSZ z uvedených důvodů navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále s.ř.s.), a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože s tímto postupem vyslovili souhlas oba účastníci podle § 51 odst. 1 s.ř.s.

Ze správního spisu vzal soud za prokázané, a žalobkyně ani tyto skutečnosti nezpochybnila, že bylo o starobní důchod žalobkyni požádáno dne 21.5.2007. Na základě této žádosti byl žalobkyni přiznán od 10.8.2007 starobní důchod ve výši 2.340,- Kč měsíčně podle § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31.12.2009, s přihlédnutím k článku 4 odst. 1 a 2, článku 5 odst. 1 a článku 6 a 7 Dohody. Žalobkyni dle osobního listu důchodového pojištění bylo započteno celkem 29 roků a 308 dnů pojištění. Jednalo se o doby pojištění potvrzené ruským nositelem důchodového pojištění za dobu od 7.7.1971 do 23.1.2000. Doba pojištění získaná v ČR byla zjištěna podle dob pojištění, které jsou v evidenci ČSSZ. V ČR do byla doba od 24.1.2000 do 19.4.2006 a následně doba od 3.5.2006 do 9.8.2007, kdy byla žalobkyně vedena jako uchazečka o zaměstnání. Ze správního spisu rovněž vyplývá, že žalobkyně přesídlila do ČR od 3.2.2005, kdy jí byl povolen na území ČR trvalý pobyt.

Z těchto podkladů ČSSZ vycházela při vydání napadeného rozhodnutí i rozhodnutí vydaného v I. stupni.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Je nesporné, že žalobkyně poté, co požádala v ČR o přiznání starobního důchodu v roce 2007, doložila dobu pojištění získanou v Ruské federaci potvrzenou nositelem důchodového pojištění Ruské federace.

Žalobkyně nezpochybňuje ani konkrétně nenamítala, že by snad doba, kterou prokazuje v Ruské federaci, nebyla v celém rozsahu započtena. Soud při posouzení této věci vycházel z obsahu správního spisu a nezjistil žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly obavu žalobkyně, že jí veškerá doba pojištění, která byla potvrzena ruským nositelem důchodového pojištění, nebyla pro nárok na důchod započtena. Rovněž tak žalobkyni byla započtena i doba pojištění, která byla prokázána na území ČR. Pokud snad žalobkyně zpochybňovala, že jí tato doba nebyla v celém rozsahu započtena, neuvedla nic, čím by tyto své pochybnosti

odůvodnila. Soud rovněž nezjistil, že by žalobkyni doba, která byla podklady, které jsou obsahem správního spisu, doložena, žalobkyni započtena nebyla.

V tomto případě bylo postupováno podle článku 4 odst. 1 Dohody, kdy se při přiznání důchodů a jiných dávek plně započítává doba zaměstnání na území obou smluvních stran včetně doby zaměstnání opravňující k přiznání důchodu za výhodnějších podmínek a ve vyšší výměře. Orgány sociálního zabezpečení započítávají dobu zaměstnání, jakož i dobu jiné jemu na roveň postavené činnosti, jak ve svém, tak i ve druhém státě, bez ohledu na to, jaká část požadované doby zaměstnání připadá na práci v každém z těchto států.

V případě žalobkyně takto bylo postupováno.

Podle článku 4 odst. 2 Dohody započtení doby zaměstnání, pokud jde o dobu práce v každém ze smluvních stran, se provádí podle právních předpisů té smluvní strany, na jejímž území byla vykonávána práce nebo jí na roveň postavená činnost.

Podle článku 5 odst. 1 Dohody občanům, kteří přesídlili z území jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany a po přesídlení pracovali, se vyměřují důchody a jiné dávky z výdělku dosaženého v zaměstnání v zemi, do níž přesídlili.

V případě žalobkyně je vycházeno z toho, že přesídlila na území ČR od 3.2.2005, t.j. od data přiznání trvalého pobytu na území ČR. Dle dokladů o jejím důchodovém pojištění je zřejmé, že po tomto datu na území ČR nadále pracovala a byla důchodově pojištěna. Dle osobního listu důchodového pojištění byla pojištěna jako OSVČ do 19.4.2006. Poté do 9.8.2007 byla vedena jako uchazečka o zaměstnání, tzn. jednalo se u ní o náhradní dobu pojištění. ČSSZ postupovala v souladu s článkem 5 odst. 1 Dohody a vyměřila žalobkyni důchod z výdělku, kterého žalobkyně dosáhla v ČR.

Nemohlo být postupováno podle článku 5 odst. 2 Dohody, podle kterého občanům, kteří přesídlili z území jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany a po přesídlení nepracovali, vyměří se důchody a jiné dávky z průměrného měsíčního výdělku zaměstnanců obdobného oboru a kvalifikace ke dni přiznání důchodu nebo jiné dávky v zemi, do níž přesídlili. Stejně se postupuje při výpočtech důchodů a jiných dávek u občanů, kteří přesídlili z území jedné země do druhé po přiznání důchodu nebo jiné dávky.

Z údajů, které jsou obsaženy ve správním spise, je zřejmé, že žalobkyně v době, kdy přesídlila na území ČR, nebyla poživatelkou důchodu v Ruské federaci. Žalobkyně i v žalobě uvedla, že v roce 2006 odcestovala do Ruska a tam požádala o starobní důchod, který jí byl přiznán. V případě tohoto ruského důchodu bylo postupováno podle článku 7 odst. 1 Dohody, podle kterého přesídlil-li důchodce z území jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany, zastaví orgán sociálního zabezpečení, který vyplácí důchod, výplatu důchodu od 1. dne měsíce následujícího po přesídlení.

Pokud se žalobkyně domnívá, že jí přiznaný důchod v Ruské federaci byl vyšší než důchod přiznaný podle českých předpisů, má možnost postupovat dle článku 7 odst. 3 Dohody, podle kterého vrátí-li se přesídlivší důchodce na území smluvní strany, kde původně bydlel, obnoví orgán sociálního zabezpečení této smluvní strany od 1. dne měsíce následujícího po jeho návratu výplatu důchodu zastavenou podle ust. odst. 1 tohoto článku.

Pokud žalobkyně namítala, že jí měla být pro nároky přiznání důchodu na území ČR započítána jednak doba zaměstnání získaná v Ruské federaci a k tomu i výdělků, jichž dosahovala v Ruské federaci, poukazuje soud na ust. článku 5 odst. 1 Dohody, podle které občanům, kteří přesídlili z území jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany a po přesídlení pracovali, vyměřit důchod z výdělku dosaženého v zaměstnání v zemi, do níž přesídlili.

Ze znění tohoto článku tedy vyplývá, že žalobkyni nemohly být započteny výdělků, jichž dosahovala v době pojištění v Ruské federaci. Mohlo být vycházeno pouze z výdělků, kterých dosáhla v ČR. ČSSZ postupovala v souladu s tímto článkem a soud neshledal v jejím postupu žádné pochybení.

Pokud žalobkyně v žalobě uvedla, že jí snad doba pojištění získaná v zahraničí nebyla zohledněna z důvodu, že byla započítána na starobní důchod stanovený v Ruské federaci, není tomu tak, neboť jak z osobního listu důchodového pojištění vyplývá, byly žalobkyni pro nárok na starobní důchod v ČR započítány i doby získané v Ruské federaci. Tyto doby byly započítány s ohledem na článek 4 odst. 1 Dohody, kdy se při přiznávání důchodů a jiných dávek plně započítává doba zaměstnání na území obou smluvních stran včetně doby zaměstnání opravňující k přiznání důchodů za výhodnějších podmínek a ve vyšší výměře. Žalobkyni byla tato doba započtena, nebyly jí však započteny výdělků, které za tuto dobu získala právě s ohledem na článek 5 odst. 1 Dohody, neboť žalobkyně po přesídlení do ČR na území ČR pracovala, a proto jí byl důchod vyměřen z výdělku, kterého dosáhla v zaměstnání v ČR.

S ohledem na skutečnosti, které soud zjistil při přezkoumávání napadeného rozhodnutí, dospěl k závěru, že námitky, které žalobkyně v žalobě vznesla, nejsou důvodné. Soud proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. Žalobkyně ve věci úspěch neměla, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované náhrada nenáleží ze zákona.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů ode dne jeho doručení při splnění podmínek § 103 odst. 1 s.ř.s. kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu v Brně.

Stěžovatel v řízení o kasační stížnosti, pokud nemá vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem dle ust. § 105 odst. 2 s.ř.s.

Kasační stížnost směřující jen proti výroku o nákladech řízení je nepřipustná.

V Praze dne 28. února 2014

Mgr. Dana Č e r n o v s k á v.r.
samosoudkyně